

نویتی نه خویش (صلاة المریض)

هه ره کسه سیک مه عزه ره تیکی بو هاته پیش له نه خویشی و شتی تر که نهیتوانی به پیوه بووه ستیت له نویتزه فرهزه کانداه، دروسته بوئی به دانیشتنهوه نویتزه بکات، وه ته گهر توانای دانیشتنی نه بوو له سهر ته نیشته رکوع و سجوده که به نیشارهت بکات، وه سه جده که زیاتر نرم بکاته وه له رکوعه که به پیوی فرهمودی خوی گهوره که فرهمودیه تی: ﴿فَاذْكُرُوا اللَّهَ قَلِيْمًا وَقَعُوْدًا وَعَلَىٰ جُنُوْبِكُمْ﴾ (النساء/۱۰۳). واته: جا تهوکاته یادی خوا بکن به پیوه و به دانیشتنهوه و له سهر ته نیشته.

له عیمرانی کوری حوصهینه وه هاتوه ده فرهمودیت: تروشی مایه سیری بو بوم، جا له پیغه مبهرم صلوات پرسی چون نویتزه بکه م؟ فرهمودی: (صَلِّ قَائِمًا فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فِقَاعِدًا، فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَعَلِي جَنْبِكَ) (رواه الجماعة إلا مسلماً). واته: به پیوه نویتزه بکه، ته گهر نهیتوانی به دانیشتنهوه، ته گهر ههر نهیتوانی له سهر ته نیشته نویتزه کهت بکه، وه نه سائی ته مهی زیاد کردوه که فرهمودیه تی: (فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِعْ فَمُسْتَلْقِيًا، لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا) واته: ته گهر بهوشیوهش بوته نه کرا له سهر پشت راکشی، چونکه خوا ته کلیف له کهس ناکات به پیوی توانا نه بیته.

له جابیره وه هاتوه ده فرهمودیت: پیغه مبهرم صلوات سهردانی نه خویشی کرد، بینی له سهر پشتی بهک نویتزه ته کات، پیغه مبهرم صلوات پشتی به که لبردو فرهمودی: (صَلِّ عَلَى الْأَرْضِ إِنْ اسْتَطَعْتَ، وَإِلَّا فَأَوْمِي إِيْمَاءً، وَاجْعَلْ سُجُوْدَكَ أَخْفَضَ مِنْ رُكُوعِكَ) (رواه البيهقي و صحح أبو حاتم وقفه) ^(۱). واته: ته گهر توانیت له سهر زوی نویتزه بکه، ته گینا به نیشارهت نویتزه کهت بکه، وه پشت دانهواندنه کهت (سه جده کهت) زیاتر بیته له رکوعه کهت.

وه ته وهی بیعتیباری پی ته کریت له نهیتوانیندا ته وهیه گران بیته له سهر نه خویشه که، یا ترسی زیاد بوونی نه خویشی به که هیته، یا چاک بوونه وهی دووا بجات، یا ترسی گیتز بوونی هه بیته، وه شیوهی دانیشتن، که له باتی به پیوه وه ستانه ته وهیه چوار مشقی دابنیشتی.

له عایشه وه هاتوه که ده فرهمودیت: پیغه مبهرم صلوات بینیوه چوار مشقی دانیشتنهوه نویتزه کردوه، (نه سائی گیتز او به ته یه وه، وه حاکم به صهیچی دانهوه).

وه دروسته چون بو ته حییات دانه نیشتی، ناوا دابنیشتی.

ته ما شیوهی ته نویتزه توانای به پیوه وه ستان و دانیشتنی نی به تییدا ته وه ووتراوه له سهر ته نیشته نویتزه بکات، ته گهر ههر نهیتوانی له سهر پشت راکشیت، به لام قاچه کانی به ره و قیبله بن به پیوی توانا، وه بینی موندیر ته وهی هه لبتزاردوه.

وه لهوباره یه وه هه دیسیکی زه عیف هاتوه له عهلی یه وه له پیغه مبهره وه صلوات فرهمودیه تی: (يُصَلِّي الْمَرِيضُ قَائِمًا إِنْ اسْتَطَاعَ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ صَلَّى قَاعِدًا، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ يَسْجُدَ، أَوْ مَأْ بِرَأْسِهِ، وَجَعَلَ سُجُوْدَهُ أَخْفَضَ مِنْ رُكُوعِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ يُصَلِّي قَاعِدًا صَلَّى عَلَى جَنْبِهِ الْأَيْمَنِ مُسْتَلْقِيًا الْقِبْلَةَ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ يُصَلِّي عَلَى جَنْبِهِ الْأَيْمَنِ، صَلَّى مُسْتَلْقِيًا رِجْلَاهُ مِمَّا يَلِي الْقِبْلَةَ) (رواه الدارقطني). واته: نه خویش ته گهر توانی ته بی به پیوه نویتزه بکات، ته گهر توانای نه بوو به دانیشتنهوه نویتزه بکات، ته گهر توانای نه بوو سه جده به ری به سهر نیشارهت بکاو با سه جده کهی نرم تر بی له رکوعه کهی، ته گهر نهیتوانی به دانیشتنهوه نویتزه بکات له سهر لای راست

(۱) (حافظ) له دوا ته بو حاتمیه وه له (التلخیص) دا ووتیه تی: سی کهس له سیه کان به مرفوعی ربوایه تیان کردوه، جا بو ته نامازه ته کات که هه دیسه که مرفوعه، وه هه رواشه، به لام ته هه دیسه عیله تیکی تری ههیه که تهویش ته دیس کردنی ته بو زوبیره له جابیره وه، وه کو له ته خریجی (صفة صلاة النبي صلوات) دا باسم کردوه، به لام چهند ریگایه کی تری ههیه، وه شایه تیکی ههیه به سه نه دیکی صهیج له بینی عومره وه، وه گومان له وه دا نی به که مرفوعه بولای پیغه مبهرم صلوات وه له لویندا روم کردوته وه، پاشان له (الصحیحه) دا ته خریج کردوه به ژماره (۳۲۳) (تمام المنه).

بهره و قيبله نويز بکات، ته گهر تواناي نه بوو لهسه لای راست بيکات با لهسه پشت راکشيت و قاچه کاني بهره و قيبله بکات، واته: قاچه کاني لای قيبلهو بهيت .

وه کومه ليک له زانايان ووتويانه: چون بوی ناسان بوو تاوها نويز بکات، وه رواله تي حدیسه کان واده رته خنن که ته گهر تواناي نيشارهت کردنیشی نه بوو بهراکشانهوه، نهوه له دواي نهوه هيچی لهسه ني به.

نويزی ترس (صلاة الخوف)

زانايان لهسه مهشروعی به تي نويزی ترس ريک کهوتون^(۲)، به پيی فرموده ی خوی گهوره که فرموده تي: ﴿وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَافِيَةً مِنْهُمْ مَعَكَ وَلِيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَافِيَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلِيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذًى مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرَضَىٰ أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا﴾ (النساء/ ۱۰۲). واته: ته گهر کاتي جهنگ دژی بی پرواکان ترس له ناودا بوو، ته گهر تو له ناو

کومه له که تدا بوويت - له گوره پاني جهنگدا - ويستت نويزيان به جماعهت پی بکهی بيان که به دوو دهستهوه، جا دهسته به کيان له گه لئا بن جا چه که کانيشيان هه لگرن، وه کاتي سه جده بيان برد له گه لئا با دهسته ی دووم له دوواتانهوه بن بۆ پاسهواني کردنتان، وه دهسته ی يه کهم رکاتي تهواو ته کهن و سه لام ته ده نهوه، پاشان نهوه دهسته ی دوومه که نويزيان نه کردوهه با بين له گه لئا نويز بکهن، وه با ووريا بن و چه که کانيشيان هه لگرن. کافره کان تاواتيان وايه که بی تاگا بن له چهک و شتومه که کانتان بۆ نهوه ی له پرتاو هيرشنيک بکه نه سه رتان و له ناوتان بهرن، وه گوناح ني به و قهينا کا ته گهر تازارتان تووش بوو له بارانيکهوه، يا نه خوزش بوون چه که کانتان دابنين، به لام ووشیاری خوتان وه رگرن، به راستيش خوا بۆ کافران سزايه کی ريسواکهري ناماده کردوه^(۳).

تيمام ته حمده ده فرموده يوت: ده باره ی نويزی ترس شهش يا جهوت حدیسه هاتوه، پياو هه رکاميان بکات دروسته.

تیبنو قهيم ده فرموده يوت: شيوه ی نويز کردنه که شهشه له ته صلدا، به لام هه ندی لهوه زیاتريان داناوه، چونکه تهوانه هه رکاتیک جياوازی به کيان بينيبیت له گيرره وه کانداه باره ی به سه رهاتیکدا کردويانه ته شيوه به کی سه ره خو هه تا گه يشتوته حه قده شيوه، به لام ته کري کردوه کاني پيغه مبه ر صَلَاتِهِ بچه ناو يهک، وه نهوه جياوازی به هه له جياوازی راوی به کانه وه به.

(حافظ) ده فرموده يوت: نهوه به پشتی پی به ستراوه، وه وا له خواره وه روونی ته کهينه وه:

۱- کاتي دشمن لای قيبله وه نه بوو تيمام له شيوه به دا له نويزی دوو رکاتیدا، کومه له که ته کات به دوو به شهوه، رکاتیک به کومه ليکيان ته کات و چاوه روانی ته کات هه تا خزيان رکاته که ی تر تهواو ته کهن و هه لئه سن ته چنه وه بۆ به رامبه ر دورژمن، پاشان

(۲) ترسه که له دورژمن بييت يا له سوتاندن يا له وينی نهوه دووانه، له سه فردها بييت يا له تاوه دانيدا (دانه ر).

(۳) جومهور لهسه نهوه که هه لگرتنی چهک له کاتي نويزه که دا موسته حبه به، به لام هه ندیک ته لين: واجبه (دانه ر).

کۆمهلهکهی تر دین له گهلیا رکاتی دووم ته کهن، ئینجا چاره و روان ته بیته ههتا خۆیان رکاته کهی تر تهواو ته کهن، پاشان سلاو ته داتهوه له گهله تهواندا.

له صالحی کورپی خهواتهوه له سههلی کورپی ته بو (خیشمه) وه هاتوه ده فهرموویته: کۆمهلیک هاتن له گهله پیغه مبهردا صلوات ریز بوون و کۆمهله کهی تر بهرامبهرد دوزمن راوهستان، بهو کۆمهله کهی له گهلیا بوون رکاتیکی کردو راوهستا، ههتا رکاته کهی تریان بوخۆیان تهواو کردو رویشتن بو بهرامبهرد دوزمن، پاشان کۆمهله کهی تر هاتن له گهلیا تهو رکاتهی تری مابوو تهواویان کرد، پاشان دانیشتن ههتا تهوان بوخۆیان رکاته کهی تریان تهواو کرد، پاشان سلاوی پی دانهوه، (رواه الجماعة إلا ابن ماجه).

۲- کاتی دوزمن له لای قیبله وه نه بیته، دووباره ئیمام سوپاکه ته کات به دووبه شهوه، به نوویژی کۆمهلیکیان ته کات و یهک رکات نوویژیان پی ته کات، وه کۆمهله کهی تر بهرامبهرد دوشمن راوهستن، پاشان تهو کۆمهله کهی یهک رکاته کهیان له گهله کردوه تهوژن و بهرامبهرد دوشمن راوهستن، و کۆمهله کهی تر دین رکاتیکی له گهله ته کهن، پاشان هه رکۆمهله بو خۆی رکاته کهی تهواو ته کات.

له ئیبنو عومهروه وه هاتوه که ده فهرموویته: پیغه مبهرد صلوات نوویژی به کۆمهلیکیان کردو کۆمهله کهی تر بهرامبهرد دوشمن راوهستابوون، تهو کۆمهله کهی کاتیک رکاتیکیان تهواو کرد چون له شوینی هاوړیکانیان بو بهرامبهرد دوشمن راوهستانه وه، پاشان کۆمهله کهی تر هاتن پیغه مبهرد صلوات رکاتیکی پی کردن، ئینجا سلاوی دایه وه، پاشان هه رکۆمهله بوخۆی رکاته کهی تریان بوخۆیان تهواو کرد (تهحمدهو ههردوو شیخ گێراویانه تهوه).

(ظاهر) ی حه دیسه که وادهر ته خات که کۆمهله کهی دووم دای سلاودانه وهی ئیمام هه لئه سنه وه نوویژه کهیان تهواو ته کهن پی تهوهی به پاسهوانی یه که نوویژه کهیان پچراند بیته، بهو پی یه ته مانه ههردوو رکاته کهیان به سهریه کهوه بووه، وه کۆمهله کهی یه کهم رکاتی دووم ناکه ههتا کۆمهله کهی دووم له نوویژ ته بنه وه ته گه ریته وه بو بهرامبهرد دوشمن.

له ئیبنو مسعود وه هاتوه ده فهرموویته: پاشان سلاوی داوه و تهو کۆمهله (واته: کۆمهله کهی دووم) بوخۆیان رکاته کهی تریان تهواو کرد، ئینجا سلاویان داوه ^(۴).

۳- لهم شیوه یه دا ئیمام به هه رکۆمهلیکیان دوو رکات ته کات بهو پی یه دوو رکاتی یه کهم بو ئیمام فه رزه دوو رکاتی دووم سونه ته، وه تهو که سهی نوویژی فه رز ته کات دروسته له دای که سیکه وه نوویژ بکات که نوویژی سونهت بکات، له جابیره وه هاتوه ده فهرموویته: پیغه مبهرد صلوات دوو رکاتی بو کۆمهلیکیان کردو پاشان به کۆمهله کهی تریش دوو رکات ئینجا سلاوی دایه وه، (شافعی و نه سائی گێراویانه تهوه).

وه له ریوایه تیکی تهحمده و تهبوداد و نه سائی دا هاتوه جابیر ده فهرموویته: پیغه مبهرد صلوات نوویژی ترسی بو کردین، به کۆمهلیک له هاوړیکانی دوو رکاتی کرد، پاشان سلاوی داوه، تهوان چونه دوواوه کۆمهله کهی تر که له شوینی تهوان بوون هاتن و چونه شوینیان، پیغه مبهرد صلوات دوو رکاتی بهم کۆمهله یهش کرد له پاشاندا سلاوی دایه وه، بهو پی یه پیغه مبهرد صلوات چوار رکاتی کردو تهوان دوو رکات ^(۵).

^(۴) دانهر حه دیسه کهی تهخریح نه کردوه، له ریوایه تی تهبی داود و تهحمده، ئیسناده کهشی لاوازه، چونکه له ریگای خه صیفه یه، وه له (الإرواء) دا تهخریح کراوه به ژماره (۴۹/۳) و (ضعیف أبي داود ۲۲۹-۲۳۰)، (تمام المنة).

^(۵) له ریوایه تی جابیر نی یه به لکو له ریوایه تی (تهبویه که) وه یه.

له ریوایه تیکی ته حمده و ههردوو شیخدا هاتوو: له جابیره وه ده فهرموویت: له گهله پیغه مبهردا صلوات بووین له جهنگی (ذات الرقاع) دا کاتی نویژ هات قامهت کرا، پیغه مبهردا صلوات به کۆمه لیکیان دوو رکاتی کردو له پاشاندا چوونه دوواوه کۆمه له کهی تریش هات دوو رکاتی پی کردن، بهو پی یه پیغه مبهردا صلوات چوار رکاتی کردو ئەوان دوو رکات.

۴- دوژمن کهوتییته لای قیبله وه، لهم شیوه یه دا ئیمام هه موویان له دواى خۆیه وه ریز ته کات نویژیان بو ته کات، وه هه موویان به شداری پاسهوانی بکهن و به دواى ئیمامه وه بن له هه موو پایه کانی نویژه کهدا هه تا ته گه نه سه جده بردن، تهوکاته کۆمه لیکیان سه جده ته بن له گهله ئیمام و کۆمه لیکیان چاره وروان ته کهن هه تا کۆمه له ی یه کهم سه جده کهیان تهواو ته کهن و سه ر بهرز ته که نه وه، ئینجا ته مان سه جده ته بن، وه کاتی له رکاتی یه کهم بو نه وه کۆمه له ی دوواوه دینه پی شه وه بو شوینی کۆمه له ی پی شه وه، وه کۆمه له ی پی شه وه ته کشینه وه دوواوه.

له جابیره وه هاتوو ده فهرموویت: له گهله پیغه مبهردا صلوات نویژی ترسمان کردوو، پیغه مبهردا صلوات کردینی به دوو ریز له دواى خۆیه وه، دوژمن له نیوان ئیمه و قیبله دا بو، پیغه مبهردا صلوات نویژی دابه ست و ئیمه ش هه موومان نویژمان دابه ست، پاشان چوه رکوعه وه ئیمه ش هه موومان چوینه رکوعه وه، له پاشاندا سه ری له رکوع بهرز کرده وه ئیمه ش هه موومان سه رمان بهرز کرده وه، کاتی دانهویه بو سه جده بردن تهو ریزه ی له دوایه وه بو له گه لیا چوونه سه جده وه، و ریزه که ی تر به پیوه وه ستا بهرامبهردوژمن، کاتی پیغه مبهردا صلوات له گهله ریزه که ی دواى خۆی سه جده بردن تهواو کرد، ریزه که ی دووه دانهوینه وه بو سه جده بردن، ئینجا تهوانیش هه لسانه وه، پاشان ریزه که ی دوواوه چوه پی شه وه تهوانی پی شه وه هاتنه دوواوه، پاشان پیغه مبهردا صلوات چوه رکوع و ئیمه ش هه موومان چوینه رکوع، له پاشاندا سه ری بهرز کرده وه له رکوع و ئیمه ش هه موومان سه رمان بهرز کرده وه، له پاشاندا دانهویه بو سه جده، له گهله تهو ریزه ی جاری یه کهم له رکاتی یه کهمدا له دوواوه بوون و ریزه که ی دوواوه وه ستانه وه بهرامبهردوژمن، کاتی پیغه مبهردا صلوات سه جده که ی تهواو کرد له گهله تهو ریزه دا که له دوواوه ی بوون ریزه که ی دوواوه یان دانهوینه وه و سه جده یان برد، له پاشاندا پیغه مبهردا صلوات سلای دایه وه ئیمه ش هه موو سلایمان دایه وه. (ته حمده و موسلیم و نه سائی و ئینو ماجه و به یه قی گیراویانه ته وه).

۵- لهم شیوه یه دا ههردوو کۆمه له که له گهله ئیمامدا نویژ دانه به ستن، له پاشاندا یه کێ لهو دوو کۆمه له یه بهرامبهردوژمن ته وه ستن و کۆمه له که ی تریان رکاتیک له گهله ئیمامدا تهواو ته کهن، پاشان ته رۆن بهرامبهردوژمن ته وه ستن، له پاشان کۆمه له که ی تر دیت بو خۆی رکاتیک ته کات و ئیمام هه ر به پیوه راهه ستاوه، پاشان رکاتی دووه به مان ده کات، له پاشاندا تهو کۆمه له ی بهرامبهردوژمن وه ستان دین بو خۆیان رکاتیک ته کهن، لهو کاته دا کۆمه له ی دووه له گهله ئیمامدا دانیشتون چاره وروانی تهوانن، له پاشاندا ئیمام سلای ته دانه وه هه موو سلای ته دانه وه.

له ته بی هوره یه وه هاتوو ده فهرموویت: له گهله پیغه مبهردا صلوات نویژی ترسم کردوو، سالی جهنگی نه جد کاتی هه لسا بو نویژی عه سر کۆمه له ی له گه لیا هه لسان، وه کۆمه له که ی تر بهرامبهردوژمن وه ستان، و پشتیان له قیبله بو، پیغه مبهردا صلوات نویژی دابه ست هه موو له دوایه نویژیان دابه ست، (تهو کۆمه له ی بهره و قیبله بوون و تهوانه ی بهره و دوژمن)، له پاشاندا چوه رکوعه وه له گهله تهوانه ی له گه لیا بوون، له پاشاندا دانهویه یه بو سه جده له گهله تهو کۆمه له یه دا که له دوواوه ی بوون، وه تهوانی تر هه ر به پیوه وه ستابوون بهرامبهردوژمن، له پاشاندا هه لسا یه وه تهوانه ی له گه لیا بوون هه لسانه وه چوون بهرامبهردوژمن وه ستان، وه تهو کۆمه له یه ی بهرامبهردوژمن وه ستابوون هاتن رکوعیان بردو سه جده یان برد، پیغه مبهردا صلوات هه ر به پیوه وه ستابوو، له پاشاندا هه لسانه وه، پیغه مبهردا صلوات رکوعیکی تری بردو تهوانیش له گه لیا رکوعیان برد، وه پیغه مبهردا صلوات سه جده ی برد تهوانیش سه جده یان برد، پاشان تهو کۆمه له یه ی بهرامبهردوژمن وه ستابوون هاتن رکوع و سجودیان تهواو کرد، لهو کاته دا پیغه مبهردا کۆمه له که ی دانیشتون چاره وروانی تهوانیان

ته کرد، ئینجا ته حیاتیان خۆتندو پیغه مبهەر ﷺ سلاوی دایهوه و هه موویان له دوا یهوه سلاویان دایهوه، به پێی یه پیغه مبهەر ﷺ دوو پرکاتی کردو ههردوو کۆمه له کهش هه ریه که یان دوو پرکات، (ته حمه دو ته بوداود و نه سائی گێراویانه ته وه).

٦- له م شیوه یه دا هه مر کۆمه لێک ته نه ا یه ک پرکات بکات له گه ل ئیمامدا، به م پێی یه ئیمام دوو پرکات ته کات و هه ریه ک له دوو کۆمه له که پرکاتی، له ئیبنو عه ببا سه وه هاتوه ده فهرموویت: پیغه مبهەر ﷺ له (ذی قرد) نوێژی ترسی کرد، خه لکه که ی کرد به دوو ریز، ریزی له دوا ی خۆیه وه و ریزی به رامبه ر دوژمن، تهو ریزه ی له دوا یه وه بوون له گه لیا پرکاتیکیان کرد، له پاشاندا رۆشتن بو جیکه ی کۆمه له که ی تر، پاشان کۆمه له که ی تر هاتن پرکاته که ی تری له گه ل کردن، به ئام هه یج لایه کیان پرکاته که ی تریان نه کرد، (نه سائی و ئیبنو حیسان که به سه حیحی داناوه گێراویانه ته وه).

وه هه ر له وه وه هاتوه ده فهرموویت: خوا نوێژی له گه ل پیغه مبه ره که تاندا ﷺ فه رز کردوه له ئاوه دانیدا چوار پرکات، وه له سه فه ردا دوو پرکات، وه له کاتی ترسا یه ک پرکات، (ته حمه دو موسلیم و ته بوداود و نه سائی گێراویانه ته وه).

له شه عله به ی کورپی زه هده وه که ده فهرموویت: له طه به رستان له گه ل سه عیدی کورپی عاصدا بووین، ووتی: کێ له گه ل پیغه مبه ردا ﷺ نوێژی ترسی کردوه؟ حوزه یفه ووتی: من، جا نوێژی به هه ر دوو ده سته که کرد ته میان یه ک پرکات و تهویان یه ک پرکات، و هه یچیان پرکاته که ی تریان نه کرد. ته بو داود و نه سائی گێراویانه ته وه.

چۆنی یه تی به جی هینانی نوێژی ئیواره کاتی ترس:

نوێژی ئیواره (مغرب) کورت نا کریته وه، وه له هه یج حه دیسیکدا چۆنی یه تی به جی هینانی نوێژی ئیواره له کاتی ترسا نه هاتوه، هه ر له به ر ته وه زانایان جیا وازیان هه یه له سه ر چۆنی یه تی به جی هینانی، لای حه نه فی یه کان و مالیکی یه کان ئیمام دوو پرکات به کۆمه لێ یه که م ته کات و پرکاتی که به کۆمه لێ دووه م، وه شافیعی و ته حمه د رپی یان داوه ئیمام یه ک پرکات به کۆمه لێ یه که م بکات و دوو پرکات به کۆمه لێ دووه م، به پێی ته وه ی له عه لی یه وه ر یوا یه ت کراوه که تهو بهو شیوه یه نوێژی ئیواره ی کردوه له کاتی ترسا *

نوێژ له کاتی ترسی زۆردا:

کاتی ترس زۆر بوو، و ریزه کان به رهنگاری یه ک بونه وه، هه ر دوولا دایان به یه کدا، هه ر که س بو خۆی به پێی توانا نوێژ ته کات، به پێوه بیته یا به سواری، به ره و قیبله یا به ره ولایه کی تر، وه رکوع و سجوده که ی به ئیشاره ت ته بیته هه رچۆنیک توانی به جی یان به ینی، وه سه جده که ی نزم تر بیته له رکوعه که ی، وه هه رچی بو نه کرا له پایه کانی نوێژ له سه ری لاته چیت.

ئیبنو عومه ر ده فهرموویت: پیغه مبه ر ﷺ وه صفی نوێژی ترسی ته کرد ته یفه رموو: **(فَإِنْ كَانَ خَوْفٌ أَشَدَّ مِنْ ذَلِكَ فَرَجُلًا وَرُكْبَانًا)** واته: ته گه ر ترس له مه زیاتر بوو به پێوه به سواری یه وه نوێژ بکه ن.

ته م حه دیسه لای بوخاری به م له فزه هاتوه: **(فَإِنْ كَانَ خَوْفٌ أَشَدَّ مِنْ ذَلِكَ، صَلُّوا رِجَالًا قِيَامًا عَلَى أَقْدَامِهِمْ أَوْ رُكْبَانًا مُسْتَقْبِلِي الْقِبْلَةِ وَغَيْرِ مُسْتَقْبِلِيهَا)**. واته: ته گه ر ترس له وه زیاتر بوو به پیاده یی به پێوه نوێژ بکه ن، یا به سواری به ره و قیبله بیته یان نا.

وه له ر یوا یه ته که ی لای موسلیم هاتوه که ئیبنو عومه ر ده فهرموویت: ته گه ر ترس له وه زیاتر بوو به سواری بیته یا به پێوه به ئیشاره ت نوێژ بکه ن.

نويزي ويستهرو ويستراو (طالب و مطلوب)

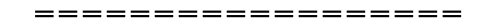
ته گهر كه سيك به دواي دوژمنهوه بوو تهويست پيئي بگات و ترسي تهوي هه بوو كه ته گهر نويزه كه ي بگات دوژمنه كه ي له دهست بچيت، تهو كه سه به ئيشارهت نويز بگات با به رويشتنيشهوه بيت و بهرو قيبلهش نه بيت.

وه ويستراويش ههر بهوشيويه ته بي نويز بگات، وه ههر كهس كه دوژمن ري له ركوع و سجودي بگريت ته چيته پال تهودوانه، وه ههروه ها كه سيك ترسي گياني خوي هه بيت، يا ترسي گياني كه سو كاري، يا ترسي له دهست چووني مالي بي به هوي دوژمنهوه، يا دزهوه، يا درنده به كه وه، ته مانهش ههر به ئيشاره تهوه نويز بگهن بهرو قيبله بيت يا لايه كي تر.

عيراق ي ده فهرموويت: تهو شيوه نويز كرده دروسته بو هه موو تهوانه ي بهرو هه لدين له ترسي لافاو بيت، يا تاگر، ته گهر بهوشيويه نه بيت نه تواني خوي لي بپاريزي، وه ههروه ها قهرزاريك كه تواناي دانهوي قهرزه كه ي نه بوو، وه نه يتواني نه بوني به كه ي روون بگاتهوه، وه ته گهر خاوهن قهرز پيئي بگات، به ندي بگات و باوهر به قسه كاني نه كات كه ني به تي.

ههروه ها ته گهر كه سيك ته ليه كي له سهر بوو (قصاص) به هيواي تهوه بوو خاوهن ماف رق و قينه كه ي بنيشيتهوه، به خوشاردنهوي بو ماويهك.

له عبدالله ي كوري ئونه يسهوه هاتووه ده فهرموويت: پينغه مبهر ﷺ ناردمي به دواي خاليد ي كوري سو فياني هوزه لي كه بهرو عهرفات ته رويشت فهرمووي: برؤ بيكوژه، كاتي به ديم كرد كاتي نويزي عهسر بوو، له بهر خو مهوه و وتم: ته ترسم ته گهر دابهزم نويزه كه م بگم لي م دوور بگه ويتهوه بهرده ستم نه كه وييت، له بهر تهوه بهر يوه ته رويشتم بهرو تهوه نويزم ته كرد به ئيشارهت، كاتي نزيك بوومهوه لي ي ووت ي: ته كي ي؟ و وتم: پياويكي عه ره بم، بيستومه تهو خه لك كو ته كه يتهوه دزي تهو كا براه، منيش بو تهوه هاتووم بولات، ووت ي: به لي خهريكي تهوه م، ساتيك له گه ليا رويشتم ههتا بو م ري كهوت به شمشيره كه م لي م دا ههتا گياني ده رچوو، (ته حمه د و ته بو داود گيرايانه تهوه، وه (حافظ) ئيسناده كه ي به حه سهن داناوه) (٦).

سایتي به ههشت

هه ميشه له گه لمان بن بو به ره مي نوي

(٦) له به حه سهن دانايدا چاو پياخشاندهوي تهوييت، چونكه له ريو ايته ي كوري عبدالله ي كوري ئونه يسه ته عبدالله يه چهند كورپكي هه يه، هه يانه جي ي باوهرن و هه يانه لاوازن، ته ميش ناوي نه هيناوه كاميانه، وه مونذيري باسي تهوي كردهوه كه عبد الله ي كوري عبد الله ي كوري ئونه يسه جا ته گهر تهوه راست بيت تهوه له ژماره ي نه ناسراوه كانه، وه كه له (ضعيف أبي داود) دا باسم كردهوه به ژماره (٢٣٢) وه شا به تيشم بو نه دوزراوه تهوه كه هه ديسه كه قهوي بگات، ته ماشاي (ارواء الغليل ٥٨٩) بگه: ئيت خوي گهوره بو خوشي زاناره .